

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 14/09-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. marca 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti V. Z., M., zastúpenej advokátkou JUDr. M. T., S., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Er 1006/2008 (pôvodne vedenej pod sp. zn. Er 231/1999), za účasti Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo V. Z. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Er 1006/2008 (pôvodne vedenej pod sp. zn. Er 231/1999) porušené bolo.

2. V. Z. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € [slovom tritisíc eur (90 378 Sk)], ktoré jej je Okresný súd Nové Mesto nad Váhom p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom je p o v i n n ý uhradiť V. Z. trovy konania v sume 265,95 € [slovom dvestošesťdesiatpäť eur a deväťdesiatpäť centov (8 011 Sk)] na účet jej právnej zástupkyne JUDr. M. T., S., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. novembra 2008 doručená sťažnosť V. Z., M. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. M. T., S., v ktorej namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom [ďalej len „okresný súd“ alebo „bývalý okresný súd“ (v období do 31. decembra 2004)] a Okresného súdu Trenčín vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Er 1006/2008 (pôvodne vedenej pod sp. zn. Er 231/1999).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľke ako povinnej je vedené exekučné konanie pôvodne vedené pod sp. zn. Er 231/1999 na základe návrhu oprávnenej Z. D. vo veci vymoženia sumy 49 920 Sk s príslušenstvom, a to na základe platobného rozkazu okresného súdu sp. zn. 11 Ro 1222/98 z 27. novembra 1998.

Bývalý okresný súd vydal 16. marca 1999 poverenie na vykonanie exekúcie, na základe ktorého vydala poverená súdna exekútorka upovedomenie o začatí exekúcie a 17. augusta 1999 upovedomenie o spôsobe exekúcie zriadením záložného práva na určenú

nehnutelnosť, ako aj príkaz na zriadenie exekučného záložného práva na túto nehnuteľnosť. Následne bolo súdnou exekútorkou 14. decembra 1999 vydané upovedomenie o spôsobe exekúcie predajom dotknutej nehnuteľnosti a 6. septembra 2000 príkaz na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľnosti so súčasným ustanovením znalca. Sťažovateľka podala 30. októbra 2000 námietky proti nariadenej exekúcii a 4. mája 2001 návrh na zastavenie exekučného konania, o ktorých „do dnešného dňa nebolo... rozhodnuté“.

Sťažovateľka ďalej uvádza:

„Sťažovateľka podala dňa 19. 07. 2002 Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom Žiadosť o vydanie rozhodnutia o zastavení konania (urgencia doručená súdu dňa 22. 07. 2002). Rozhodnutie napriek urgencii nebolo vydané.

Dňa 28. 1. 2008 vydala súdna exekútorka Upovedomenie o ďalších trovách exekúcie. Voči tomuto Upovedomeniu podala povinná dňa 20. 02. 2008 námietky. O námietkach voči ďalším trovám exekúcie nebolo dodnes rozhodnuté...

V danej veci sťažovateľka dňa 29. 09. 2007 podala sťažnosť na postup v konaní. Exekučné konanie viedol v tom čase Okresný súd Trenčín. Dňa 31. 10. 2007 bola doručená odpoveď Okresného súdu Trenčín pod sp. zn. Spr 2213/2007, kde JUDr. H. P., podpredsedníčka súdu uviedla, že sťažnosť sťažovateľky je dôvodná a oznámila, že vec bude vybavená a ospravedlňuje sa za prieťahy v konaní. Napriek tomu vo veci nebolo do dnešného dňa rozhodnuté...

Sťažovateľka dosiaľ uhradila vymáhanú istinu 49.920,- Sk, jej príslušenstvo a to trovy exekúcie, trovy súdneho konania v sume 1.996,- Sk, trovy právneho zastúpenia v sume 1.740,- Sk, trovy právneho zastúpenia pri exekúcii v sume 940,- Sk a predbežné trovy exekúcie v sume 11.920,- Sk (celkovo uhradila sumu 66.516,- Sk), nakoľko chcela dosiahnuť ukončenie dlhotrvajúcej exekúcie a najmä odblokovanie nehnuteľnosti zapísanej na LV č. 95, k. ú. a obec M., hoci podľa jej názoru exekúcia mala byť zastavená. Sťažovateľka neuhradila iba sumu 7.723,- Sk, ktorá bola vyčíslená v Upovedomení o ďalších trovách exekúcie zo dňa 21. 08. 2008 - voči tomuto Upovedomeniu podala sťažovateľka námietky majúce za to, že tieto trovy exekúcie sú nadbytočné a neopodstatnené. Napriek tomu dosiaľ nebola exekúcia ukončená a súdna exekútorka sťažovateľke nehnuteľnosť zapísanú na LV č.

95, k. ú. a obec M. neodblokovala.“

Podľa názoru sťažovateľky došlo postupom okresného súdu a Okresného súdu Trenčín v označenom konaní k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto navrhla, aby vo veci jej sťažnosti ústavný súd vydal takýto nález:

„Ústavný súd Slovenskej republiky prijíma sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené nečinnosťou Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, následne nečinnosťou Okresného súdu Trenčín a následne nečinnosťou Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom vo veci vedenej týmito súdmi pod sp. zn. Er 231/1999.

Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom sa v konaní vedenom pod sp. zn. Er 231/1999 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľke sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 160.000,- Sk, ktorú sumu je Okresný súd Nové Mesto nad Váhom povinný vyplatiť k rukám sťažovateľky v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľky v sume 8.011,- Sk v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia k rukám JUDr. M. T., advokátky na účet č. ...“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 14/09-17 z 22. januára 2009 ju prijal na ďalšie konanie v časti namietajúcej porušenie označeného základného práva postupom okresného súdu a vo zvyšnej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľky a predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľky a predsedníčky okresného

súdu, že netrávajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedička okresného súdu vo vyjadrení č. Spr/2505/2009 zo 6. februára 2009, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 16. februára 2009, uviedla:

„Dňa 11. marca 1999 podala súdna exekútorka M. K. na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky oprávnenej Z. D. proti povinnej V. Z.

Okresný súd vydal dňa 16. marca 1999 poverenie na vykonanie exekúcie.

Dňa 2. novembra 2000 zaslala povinná súdu námietky proti exekúcii.

Dňa 7. mája 2001 podala povinná aj návrh na zastavenie exekúcie.

Dňa 22. júla 2002 zaslala právna zástupkyňa povinnej žiadosť o vydanie rozhodnutia o jej návrhu na zastavenie exekúcie.

Dňa 15. novembra 2007 vyzval súd exekútorku na predloženie jej exekútorského spisu za účelom rozhodnutia o návrhoch povinnej.

Dňa 6. marca 2008 boli súdu doručené námietky povinnej proti upovedomeniu o ďalších trovách exekúcie, ktoré podala prostredníctvom svojej právnej zástupkyne.

Zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená na vybavenie, rozhodol o námietkach povinnej proti exekúcii a o jej návrhu na zastavenie exekúcie uznesením zo dňa 26. novembra 2008 č. k. 2 Er/1006/2008-44 tak, že námietky, aj návrh na zastavenie exekúcie, zamietol ako nedôvodné s tým, že o námietkach povinnej proti ďalším trovám exekúcie bude rozhodnuté po zistení stavu exekučného konania, rozsahu vymoženia pohľadávky a podľa úkonov, ktoré boli exekútorkou účelne vykonané. Za tým účelom vyzval súdnu exekútorku na predloženie jej exekútorského spisu. Spis súdu doručila dňa 15. decembra 2008. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 3. decembra 2008.

Uznesením zo dňa 3. februára 2009 č. k. 2 Er/1006/1999-56 súd zamietol aj námietky povinnej proti ďalším trovám exekúcie. Toto uznesenie zatiaľ nie je právoplatné, doručuje sa právnym zástupcom účastníkov a exekútorke.

Predmetnú vec pôvodne vybavoval Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, a to do 31. 12. 2004, s účinnosťou od 1. januára 2005 bol súd zrušený (zákon č. 371/2004 Z. z.) a výkon súdnictva prešiel na Okresný súd Trenčín, ktorý vec vybavoval do 31. 12. 2007. Dňom 1. januára 2008 došlo k ďalšiemu prechodu výkonu súdnictva v predmetnej veci, a to na novozriadený Okresný súd Nové Mesto nad Váhom v zmysle § 18a ods. 1 a § 18b ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení po novelizácii vykonanej zákonom č. 511/2007 Z. z.

Na základe zistení z predmetného spisu konštatujem, že k prietahom v tomto konaní došlo z dôvodu opakovaného prechodu výkonu súdnictva na iný súd a tým aj k opakovanej zmene zákonného sudcu. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, ktorý bol opätovne zriadený dňom 1. januára 2008, prevzal veľký počet nevybavených exekučných vecí z dvoch okresných súdov (Okresný súd Trenčín a Okresný súd Senica). Z uvedených dôvodov nebolo preto objektívne možné hneď konať vo všetkých prevzatých veciach. Súd od svojho vzniku nebol dostatočne personálne obsadený sudcami a súdnymi úradníkmi, dobudovával sa postupne v priebehu roku 2008 a chýbajúci sudca bol na súd pridelený až 5. februára 2009. Exekučné veci podľa rozvrhu práce vybavujú aj sudcovia trestného úseku.

V prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k názoru, že bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, dovoľujem si požiadať, aby pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia boli zohľadnené dôvody, ktoré viedli k zamietnutiu jej námietok a návrhu na zastavenie exekúcie, ako aj skutočnosť, že povinná sťažnosť na prietahy v predmetnej veci na tunajšom súde nepodala.“

Právna zástupkyňa sťažovateľky v stanovisku z 24. februára 2009, ktorým reagovala na vyjadrenie predsedníčky okresného súdu zo 6. februára 2009, uviedla:

«Od 02. 11. 2000, kedy boli podané námietky proti exekúcii a od 07. 05. 2001, kedy bol podaný návrh na zastavenie exekúcie, až do 31. 12. 2004 sa vec nachádzala na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom. Počas uvedenej doby, t. j. cca 4 roky a 3,5 roka, mal Okresný súd Nové Mesto nad Váhom možnosť o podaniach rozhodnúť, avšak neučinil tak. Preto považujeme za nedôvodný argument prechodu výkonu súdnictva k 01. 01. 2005 a následne k 01. 01. 2008.

Od 01. 01. 2005 vec prešla na Okresný súd Trenčín. Tu bola po dobu dvoch rokov. Opätovne k rozhodnutiu nedošlo.

Na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom bola v čase podania sťažnosti vec desať mesiacov. Opätovne nebolo vo veci rozhodnuté.

Možno prisvedčiť tvrdeniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, že situácia po 01. 01. 2008 objektívne nedovoľovala okamžité konanie vo veci. Avšak treba prihliadnuť aj na čas pred týmto dátumom, kedy takéto objektívne dôvody neboli.

Rozhodnutie o podaniach som písomne urgovala dňa 19. 07. 2002 na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom. Na Okresný súd Trenčín sme dňa 29. 09. 2007 podali Sťažnosť. Okrem týchto písomných podaní sa vo veci uskutočnili viaceré telefonické urgencie. Preto považujem aj argument, že sťažnosť na prieťahy v predmetnej veci na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom nebola podaná, za nedôvodný. Sťažnosť vo veci bola podaná na Okresný súd Trenčín už v roku 2007 a táto skutočnosť mala byť poznamenaná v spise, preto aj sudca, prípadne úradník, ktorý mal vec pridelenú na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom počnúc od 01. 01. 2008, mal mať o nej vedomosť a mal bezodkladne vo veci konať. Skutočnosť, že vec bola v rámci prechodu súdnictva presunutá z Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom na Okresný súd Trenčín a z Okresného súdu Trenčín opätovne na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom nemožno pripísať na ťarchu sťažovateľky. Navyiac treba pripomenúť, že predsedníčka Okresného súdu Trenčín vo svojej Odpovedi zo dňa 24. 10. 2007 uznala Sťažnosť zo dňa 29. 09. 2007 za dôvodnú.

Pokiaľ ide o žiadosť Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom o zohľadnenie dôvodov, ktoré viedli k zamietnutiu námietok a návrhu na zastavenie exekúcie, je potrebné súhlasiť, že po formálnej stránke nemožno exekučnému titulu - Platobnému rozkazu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 11 Ro 1222/98 zo dňa 27. 11. 1998 nič vyčítať. V odôvodnení uznesenia č. k. 2 Er/1006/2008-44 zo dňa 26. 11. 2008 na str. -4-, ktorým boli námietky sťažovateľky a návrh sťažovateľky na zastavenie konania zamietnuté, súd uvádza citujem: „v čase, kedy bol platobný rozkaz doručovaný bola (sťažovateľka) uzrozumená s existenciou záväzku voči Z. D., ako aj s tým, že s plnením tohto pôvodného záväzku je v omeškani.“ Tieto závery súdu sú špekulatívne. Súd môže tvrdiť len to, že v čase vydania Platobného rozkazu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 11 Ro 1222/98 zo dňa 27. 11. 1998 (ktorý je exekučným titulom), bola na Rozsudku Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 11 C 1209/92 zo dňa 31. 03. 1993 nesprávne vyznačená právoplatnosť a vykonateľnosť a z týchto nesprávnych údajov vychádzal Okresný súd Nové Mesto nad

Váhom, ktorý by inak nevydal Platobný rozkaz sp. zn. 11 Ro 1222/98, ale aj sťažovateľka, ktorá proti nemu nepodala odpor.

Aj napriek tomu, že podania sťažovateľky v konaní vedenom Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 2 Er/1006/2008, EX 63/1999 boli zamietnuté, rozhodovanie o nich trvalo osem rokov - námietky sťažovateľky, sedem a pol roka - návrh na zastavenie exekúcie a rok - námietky povinnej proti ďalším trovám exekúcie.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti s vyjadrením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom k Sťažnosti nesúhlasím.»

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup

v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priesťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o námietkach proti exekúcii, o návrhu na zastavenie exekúcie a o námietkach proti ďalším trovám exekúcie, ktoré tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, a preto nemožno namietané konanie hodnotiť z právneho hľadiska za zložité. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť veci, ústavný súd po preskúmaní na vec sa vzťahujúcej spisovej dokumentácie, ako aj doterajšieho priebehu namietaného konania dospel k záveru, že ani z faktického hľadiska ju nemožno považovať za zložitú. Ústavný súd vzal do úvahy tiež to, že ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení neargumentovala zložitou napadnutej veci.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu

základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd po preskúmaní spisovej dokumentácie nezistil dôvody, na základe ktorých by bolo možné doterajšiu neprimeranú dĺžku namietaného konania pripísať, hoci aj čiastočne na vrub správania sťažovateľky ako účastníčky konania.

Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu.

Z predloženého spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 2 Er 1006/2008 ústavný súd zistil, že bývalému okresnému súdu bola 11. marca 1999 doručená žiadosť exekútorke M. K. z 9. marca 1999 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - platobného rozkazu bývalého okresného súdu sp. zn. 11 Ro 1222/98 z 27. novembra 1998 a návrhu oprávnenej Z. D. na vykonanie exekúcie z 5. marca 1999 proti povinnej - sťažovateľke.

Bývalý okresný súd vydal 16. marca 1999 poverenie č. 5304*001494 v konaní vedenom pod sp. zn. Er 231/1999 a poveril súdnu exekútorke vykonaním exekúcie na základe vykonateľného rozhodnutia. Bývalému okresnému súdu boli 2. novembra 2000 doručené námietky sťažovateľky proti nariadenej exekúcii, v ktorých uviedla, že *„celá dlžná suma vo výške 351.725,- Sk ako aj trovy konania vo výške 27.901,- Sk bola povinnou uhradená v plnej výške“*. Následne bol bývalému okresnému súdu 7. mája 2001 doručený návrh sťažovateľky ako povinnej na zastavenie exekučného konania vedeného pod sp. zn. Er 231/1999, pričom sťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu 22. júla 2002 opätovne žiadala o vydanie rozhodnutia o zastavení exekúcie na základe jej návrhu doručeného okresnému súdu už 7. mája 2001.

Podľa úradného záznamu Okresného súdu Trenčín z 1. augusta 2007 bola pokynom č. 92/2007 - Spr. 813/2007 predmetná vec 1. augusta 2007 pridelená zákonnému sudcovi, pričom 15. novembra 2007 vydal Okresný súd Trenčín pokyn na vypravenie prípisu exekútorke, aby v lehote 5 dní predložila kompletný spis sp. zn. Ex 63/99 na rozhodnutie

o námietkach a o návrhu na zastavenie exekúcie. Súdna exekútorka prípisom z 24. novembra 2007 doručeným Okresnému súdu Trenčín 4. decembra 2007 požiadala tento súd o zaslanie podaných námietok a návrhu na zastavenie exekúcie, „*nakolko ani ja a ani oprávnená nemáme vedomosť o existencii takéhoto podania*“. Súčasne uviedla, že predmetný exekučný spis nemôže zaslať, pretože „*sa v exekúcii koná*“.

Okresnému súdu bol 27. februára 2008 postúpený návrh z 22. februára 2008 na rozhodnutie o námietkach proti ďalším trovám exekúcie aj s námietkami sťažovateľky z 20. februára 2008 (doručenými súdnej exekútorke 22. februára 2008) proti upovedomeniu o ďalších trovách exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 2 Er 1006/2008-44 z 26. novembra 2008 námietky sťažovateľky proti exekúcii, ako aj jej návrh na zastavenie exekúcie zamietol a prípisom z 27. novembra 2008 požiadal súdnu exekútorku o zaslanie exekučného spisu sp. zn. EX 63/1999.

Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu zo 6. februára 2009 ústavný súd zistil, že uznesením z 3. februára 2009 č. k. 2 Er/1006/2009-56 (vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu je nesprávne uvedená sp. zn. 2 Er/1006/1999) súd zamietol aj námietky povinnej proti ďalším trovám exekúcie. Podľa zistenia ústavného súdu toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 9. februára 2009.

K námietke predsedníčky okresného súdu, že „... *povinná sťažnosť na prietahy v predmetnej veci na tunajšom súde nepodala*“, považoval ústavný súd za potrebné uviesť, že sťažovateľka sťažnosť na prietahy v konaní podala predsedníčke Okresného súdu Trenčín 29. septembra 2007, pričom túto sťažnosť treba považovať za sťažnosť podanú v konaní na okresnom súde. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoje uznesenie sp. zn. IV. ÚS 14/09 z 22. januára 2009, ktorým rozhodol o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení tohto uznesenia okrem iného s poukazom na to, že k 1. januáru 2008 v zmysle § 18a ods. 1 v spojení s § 18b ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky v znení po novelizácii vykonanej zákonom č. 511/2007 Z. z. (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) prešiel výkon súdnictva aj v napadnutej veci z Okresného súdu Trenčín na okresný súd, uviedol, že okresný súd

v súlade s uvedenými ustanoveniami zákona č. 371/2004 Z. z. nesie prípadnú zodpovednosť za porušenie označených práv sťažovateľky aj za obdobie, v ktorom vo veci konal Okresný súd Trenčín.

K ďalšej námietke predsedníčky okresného súdu, podľa ktorej „... aby pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia boli zohľadnené dôvody, ktoré viedli k zamietnutiu jej námietok a návrhu na zastavenie exekúcie“, považoval ústavný súd za potrebné uviesť, že z hľadiska posudzovanej veci je celkom irelevantné, či dôvody na zastavenie exekúcie, resp. dôvody námietok proti exekúcii uvádzané sťažovateľkou boli, či neboli opodstatnené, keďže bolo povinnosťou súdu o nich rozhodnúť, a to bez zbytočných priesťahov.

Pokiaľ ide o opakovaný prechod výkonu súdnictva v tejto veci a nedostatočné personálne obsadenie súdu, nie sú tieto okolnosti pre ústavný súd relevantné na posúdenie, či došlo v konaní k zbytočným priesťahom (napr. III. ÚS 14/00, II. ÚS 286/07). Ústavný súd už v tejto súvislosti uviedol, že skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatoval, že okresný súd (resp. jeho právni predchodcovia) bol v namietanom konaní v zásade nečinný v období od 30. októbra 2000 do 26. novembra 2008 bez toho, že by jeho aktívnemu postupu bránila zákonná prekážka alebo iná okolnosť, ktorou by bolo možné aspoň čiastočne ospravedlniť túto nečinnosť. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že dlhodobou nečinnosťou okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na skutočnosť, že namietané konanie bolo v čase rozhodovania ústavného súdu už právoplatne skončené, ústavný súd nevydal príkaz tomuto súdu konať v predmetnom konaní bez zbytočných priesťahov (IV. ÚS 311/07).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. ústavy, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Sťažovateľka žiadala, aby jej bolo priznané finančné zadost'učinenie v sume 160 000 Sk (5 311,027 €) poukazujúc najmä na to, že *„exekúcia negatívne zasahuje do života sťažovateľky. Zo strany súdu sa sťažovateľke nedostáva adekvátna ochrana. Právna neistota má negatívny vplyv na psychiku navrhovateľky. Sťažovateľka nemôže v plnom rozsahu realizovať svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. 95, k. ú. a obec M. - nemôže ju predať, darovať a pod.“*

Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé

finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým dĺžku obdobia, v ktorom došlo k zbytočným prierahom, správanie sťažovateľky ako účastníčky konania a povahu prerokovanej veci, ktorá je predmetom posudzovaného konania, vrátane výšky vymáhanej sumy, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia pre sťažovateľku v sume 3 000 € (90 378 Sk) primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia advokátkou JUDr. M. T. Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2007, ktorá bola 19 056 Sk, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2008. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 3 176 Sk, t. j. spolu 6 352 Sk, čo spolu s režijným paušálom dvakrát 190 Sk (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a DPH (19 % zo 6 732 Sk, osvedčenie z 20. októbra 2006) predstavuje sumu 8 011,08 Sk. Keďže advokátka požadovala náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 011 Sk, ústavný súd ju priznal v sume, ktorú požadovala (IV. ÚS 311/07).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2009